

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Znak: WK-610/36/4/22/23

Katowice, 23 stycznia 2023 r.

Szanowny Pan
Daniel Beger
Prezydent Miasta
Świętochłowice

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 19 września 2022 r. do 18 listopada 2022 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Miasta Świętochłowice** za okres od 1 stycznia 2018 r. do 18 listopada 2022 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 24 listopada 2022 r. przez Skarbnika Miasta Świętochłowice. Prezydent Miasta Świętochłowice, pismem z dnia 22 listopada 2022 r., odmówił podpisania protokołu. Jeden egzemplarz protokołu pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668).

W zakresie zamówień publicznych:

- *W 2021 r. udzielono zamówienia klasycznego na roboty budowlane pn.: „Przebudowa wraz z rozbudową układu komunikacyjnego ulicy Zielonej w Świętochłowicach” o łącznej wartości umownej 5.671.266,02 zł brutto Wykonawcy, który nie został wybrany w trybie lub procedurze, określonych w przepisach o zamówieniach publicznych. Powyższym naruszono przepisy: art 2 ust. 1 pkt 1; art. 275; art. 16 oraz 17 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm.).*

Zamawiający w celu wyłonienia Wykonawcy dla realizacji niniejszego zadania wszczął w dniu 19 lipca 2021 r. postępowanie o udzielenie zamówienia w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji. Po dokonaniu czynności wyboru najkorzystniejszej oferty, Zamawiający w dniu 29 września 2021 r. unieważnił niniejsze postępowanie na podstawie art. 255 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Wg stanu na dzień 29 września 2021 r. Zamawiający wykazał bowiem, że zaistniała ustawowa przesłanka unieważnienia tego postępowania, polegająca na braku w budżecie Zamawiającego dostatecznego pokrycia finansowego ceny najkorzystniejszej oferty. Tym samym, w świetle przepisu art. 254 pkt 2 tej ustawy, postępowanie zostało zakończone.

Zamawiający o czynności unieważnienia niniejszego postępowania zawiadomił wszystkich Wykonawców, którzy złożyli oferty, podając w uzasadnieniu faktycznym, że:

- na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia została przeznaczona kwota: 3.905.536,00 zł brutto,
- cena najkorzystniejszej oferty jest wyższa od zaplanowanej w budżecie kwoty o 1.026.730,02 zł, gdyż wynosi: 4.932.266,02 zł brutto,

natomiast brak jest możliwości zwiększenia przez Zamawiającego środków finansowych na realizację przedmiotowego zadania.

Zgodnie z przepisem art. 255 pkt 3 ww. ustawy istnieje możliwość zwiększenia przez Zamawiającego kwoty pokrycia finansowego w związku z wyborem najkorzystniejszej oferty. Przy czym, decyzja o zwiększeniu tej kwoty jest oparta na swobodnym uznaniu Zamawiającego. W jednostkach sektora finansów publicznych, kwota przeznaczona na sfinansowanie zamówienia - w przeciwieństwie do wartości zamówienia oraz zaoferowanej ceny - ma swoje źródło w planie finansowym lub w dokumentach planowania wieloletniego.

W dacie unieważnienia postępowania, tj. 29 września 2021 r., w budżecie Miasta Świętochłowice nie było dostatecznego pokrycia finansowego ceny najkorzystniejszej oferty. Rada Miejska w Świętochłowicach na sesji w dniu 30 sierpnia 2021 r. nie uchwaliła bowiem zmiany uchwały Nr XXV/303/20 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Świętochłowice na lata 2021-2036, zgodnie z którą planowano zwiększyć nakłady finansowe na realizację przedmiotowego zadania - do kwoty 5.000.000,00 zł.

Po unieważnieniu postępowania, przeprowadzono czynności w zakresie badania i oceny ofert a następnie w dniu 19 października 2021 r. zawarto umowę o zamówienie z wykonawcą, który uzyskał najwyższą ilość punktów.

Następnie Zamawiający w dniu 14 października 2021 r. unieważnił czynność unieważnienia postępowania, wskazując że odpadła przesłanka unieważnienia postępowania określona w przepisie art. 255 pkt 3 ustawy, gdyż w dniu 12 października 2021 r., czyli po czynności unieważnienia postępowania, Rada Miejska w Świętochłowicach podjęła uchwałę, na mocy której nakłady finansowe na realizację niniejszego zadania zostały zwiększone do kwoty 5.200.000,00 zł.

Zamawiający jest zobowiązany samodzielnie unieważnić każdą czynność w postępowaniu, o ile jej dokonanie nastąpiło z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, które miało lub mogło mieć wpływ na wynik postępowania.

Opisywane postępowanie o udzielenie niniejszego zamówienia zostało natomiast unieważnione w sposób zgodny z przepisem art. 255 pkt 3 ustawy Prawo zamówień publicznych. Unieważnienie postępowania jest czynnością niweczącą całość postępowania, wywiera bowiem skutek ex tunc, czyli z mocą wsteczną, znosząc wszelkie czynności dotychczas dokonane przez Zamawiającego w unieważnionym postępowaniu, w tym także m.in. czynność wyboru najkorzystniejszej oferty.

W ustawie Prawo zamówień publicznych brak jest uregulowań prawnych, które dopuszczałyby możliwość wznowienia przez Zamawiającego postępowania o udzielenie zamówienia, zakończonego zawarciem umowy w sprawie zamówienia publicznego, albo unieważnieniem postępowania.

Dlatego też, w opisywanym przypadku, w celu wyłonienia wykonawcy dla tego zadania, Zamawiający zobowiązany był przeprowadzić kolejne, nowe postępowanie o udzielenie zamówienia klasycznego, czego jednak Zamawiający nie uczynił.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi p. Sławomir Pośpiech – Pierwszy Zastępca Prezydenta Miasta Świętochłowice, któremu Prezydent Miasta Świętochłowice pisemnie powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla niego w ustawie czynności oraz który unieważnił czynność unieważnienia niniejszego postępowania, a w konsekwencji zawarł umowę o zamówienie publiczne nr 23/DM/272/ZP/2021 z dnia 19 października 2021 r.

- W 2022 r. udzielono w trybie z wolnej ręki na rzecz Miejskiego Przedsiębiorstwa Usług Komunalnych sp. z o.o. z siedzibą w Świętochłowicach zamówienia in-house na wykonanie robót budowlanych pn.: „Modernizacja układu drogowego ulicy Szczytowej i Sportowej w dzielnicy Chropaczów w rejonie przebudowywanej ulicy Łagiewnickiej w Świętochłowicach”, przy jednoczesnym dopuszczeniu do swobodnego, niczym nieskrępowanego powierzenia podwykonawcom każdej części tego zamówienia, dotyczącej także głównego przedmiotu zamówienia, a nawet jego całości. Powyższe pozostaje w sprzeczności z celem wyjątkowego rozwiązania przyjętego w art. 214 ust. 1 pkt 11 w zw. z art. 214 ust. 9 ustawy z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1129 z późn. zm.) oraz narusza zasadę konkurencyjności i przejrzystości przy zamówieniach typu in-house, o których mowa w art. 16 tej ustawy.

Taka formuła udzielenia niniejszego zamówienia typu in-house umożliwiła Gminie Świętochłowice nabywanie - za pośrednictwem swojej spółki komunalnej - towarów, usług i robót budowlanych od podmiotów komercyjnych, bez stosowania przepisów o zamówieniach publicznych.

W przypadku natomiast, kiedy osoba prawna nie jest w stanie wykonać samodzielnie, lub nie wykonuje samodzielnie, pomimo posiadania niezbędnych zasobów danego zamówienia typu in-house i powierza je kolejnym podmiotom, tj. podwykonawcom, to ze swej istoty takie zamówienie przestaje mieć charakter in-house.

Przekazanie realizacji zamówienia wewnętrznego podmiotom komercyjnym oznaczałoby bowiem, że ze swojej istoty zamówienie wewnętrzne przestaje być takowym, a staje się zwykłym zamówieniem publicznym, mającym charakter komercyjny, które zostało udzielone z obejściem przepisów dotyczących konkurencyjnych trybów ustawy Prawo zamówień publicznych. Za dopuszczalne uznaje się podzlecenie przez Wykonawcę wyłącznie tych elementów wewnętrznego zamówienia publicznego, które mają charakter jedynie pomocniczy i nie świadczą o istocie udzielanego zamówienia.

W opisywanym przypadku, wobec braku przez Zamawiającego dookreślenia w dokumentach trybu z wolnej ręki „części zamówienia, które dotyczą głównego przedmiotu zamówienia”, a które Wykonawca obowiązany byłby wykonać osobiście, nie sposób rozstrzygnąć, jakie dla Zamawiającego części niniejszego zamówienia stanowią główny przedmiot zamówienia, a jakie mają charakter jedynie pomocniczy.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie ponosi p. Sławomir Pośpiech – Pierwszy Zastępca Prezydenta Miasta Świętochłowice, któremu Prezydent Miasta Świętochłowice pisemnie powierzył wykonywanie zastrzeżonych dla niego w ustawie czynności, a który zatwierdził zaproszenie do negocjacji oraz zawarł umowę o zamówienie in-house Nr 10/DM/272/ZP/2022 z dnia 15 czerwca 2022 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach oraz innymi osobami po stronie Instytucji Zamawiającej, w zakresie:

- udzielania zamówień klasycznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130.000 złotych, wykonawcy wybranemu w trybie lub procedurze określonej w przepisach o zamówieniach,
 - udzielania zamówień publicznych typu in-house w trybie z wolnej ręki, z dochowaniem zasady konkurencyjności przy zamawianiu dostaw, usług i robót budowlanych przez zamawiających oraz podmioty przez nie kontrolowane, w szczególności w sposób zapewniający, żeby podmiot otrzymujący zamówienie wewnętrzne osobiście wykonywał części zamówienia, które dotyczą głównego przedmiotu zamówienia,
- stosowanie do przepisów odpowiednio: art 2 ust. 1 pkt 1; art. 275; art. 16 oraz 17 ust. 1 i 2 oraz art. 214 ust. 1 pkt 11 w zw. z art. 214 ust. 9; ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022, poz. 1710 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa:

- *Do dnia zakończenia kontroli, nie podjęto działań celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa.*
Powyższym naruszono art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), art. 77 ust. 1 w związku z art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntów mienia Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste osobom prawnym o numerach kart kontowych:

- 000001 – spółka S.A. użytkownik wieczysty: 149 działek o łącznej powierzchni 80,0235 ha – ostatnia aktualizacja od 2013 r., 4 działek o łącznej powierzchni 4,8459 ha – opłata naliczona począwszy od 2015 r., 2 działek o łącznej powierzchni 0,2131 ha – opłata naliczona począwszy od 2014 r.,
- 000053 – spółka S.A. użytkownik wieczysty działek o numerach: 1017/6 i 1138 o łącznej powierzchni 3,4764 ha – brak aktualizacji od 2004 r.
- 000085 – spółka z o.o. użytkownik wieczysty 9 działek o łącznej powierzchni 8,5953 ha – ostatnia aktualizacja od 2013 r.
- 000018 – spółka S.A. użytkownik wieczysty 28 działek o łącznej powierzchni 3,9463 ha – ostatnia aktualizacja od 2013 r.
- 000064 – spółka S.A. użytkownik wieczysty 1 działki o powierzchni 1,3487 ha – ostatnia aktualizacja od 2012 r.

Do dnia kontroli nie ustalono czy uległy zmianie wartości ww. nieruchomości oddanych w użytkowanie wieczyste, a także czy zaistniały przesłanki do aktualizacji opłat rocznych z tego tytułu.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowości była niewystarczająca ilość pracowników do ilości wykonywanych zadań.

Zadania w zakresie naliczania i aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 2

Podjąć działania celem aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego mienia Skarbu Państwa, mając na względzie art. 12, art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

- *W latach 2018-2019 zaniechano wypowiedzenia 92 użytkownikom wieczystym mienia Skarbu Państwa dotychczasowej opłaty i zaoferowania nowej opłaty, pomimo sporządzenia w 2018 r. operatu szacunkowego, określającego wartość rynkową nieruchomości gruntowej o numerze 1207/263 dla potrzeb aktualizacji opłat z tytułu jej użytkowania wieczystego. Naruszono tym z art. 77 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.).*

Miasto Świętochłowice w 2018 r. sporządziło operat szacunkowy określający wartości nieruchomości w celu ustalenia opłaty za użytkowanie wieczyste, następnie w 2019 r. dokonano aktualizacji tego operatu, natomiast dopiero pismem z dnia 30 lipca 2020 r. wypowiedziano dotychczasową opłatę roczną i zaoferowano nową opłatę, dlatego też opłata ta obowiązywała od 2021 r.

W okresie od 2019 r. do 2020 r. naliczona została należność z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste w łącznej kwocie 4.379,20 zł, natomiast gdyby uwzględnić nową wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego – możliwe było uzyskanie kwoty 6.007,60 zł.

Nieustalenie należności z tytułu opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego według nowej stawki, stanowiło naruszenie przepisów art. 42 ust. 5, art. 162 pkt 1 oraz art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) w związku z art. 23 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowości była niewystarczająca ilość pracowników do ilości wykonywanych zadań.

Zadania w zakresie naliczania i aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 3

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie terminowej aktualizacji opłaty za użytkowanie wieczyste, stosownie do art. 77 ust. 1 i ust. 3 oraz art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r. poz. 1899 z późn. zm.) oraz art. 42 ust. 5, art. 162 pkt 1, art. 254 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

- *Do dnia zakończenia kontroli, nie przeprowadzono czynności weryfikacyjnych w zakresie gruntów Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste (oznaczonych jako działki ewidencyjne) wchodzących w skład infrastruktury kolejowej, pod kątem ewentualnego zaliczenia tych gruntów do infrastruktury nieczynnej lub prywatnej. Do dnia 30 grudnia 2016 r. powyższe grunty, jako zajęte pod infrastrukturę kolejową były zwolnione od opłat z tytułu użytkowania wieczystego na mocy art. 8 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1727 z późn. zm.). Naruszono tym art. 12 w związku z art. 11 ust. 1, art. 23 ust. 1 pkt 2 i pkt 5, art. 73 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121 z późn. zm.) a także art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).*

Z dniem 30 grudnia 2016 r. zmieniono brzmienie art. 3 przywołanej ustawy o transporcie kolejowym wyłączając, na mocy ust. 2 i ust. 3 tego artykułu, stosowanie zwolnienia gruntów zajętych pod infrastrukturę kolejową od opłat z tytułu użytkowania wieczystego (art. 8) – w przypadku infrastruktury kolejowej, na której zarządca infrastruktury nie dopuścił ruchu kolejowego (infrastruktura nieczynna) i infrastruktury kolejowej wykorzystywanej wyłącznie do realizacji własnych potrzeb jej właściciela lub jej zarządcy innych niż przewóz osób (infrastruktura prywatna).

Zwolnienie od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego na podstawie art. 8 ustawy o transporcie kolejowym dotyczyło 203 działek będących w użytkowaniu wieczystym PKP o łącznej powierzchni 25,5702 ha.

Zadania w powyższym zakresie należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 4

Podjąć działania mające na celu weryfikację zasadności stosowania zwolnienia z opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego wobec wszystkich nieruchomości Skarbu Państwa (działek ewidencyjnych) będących w użytkowaniu wieczystym PKP S.A, mając na uwadze art. 8 w związku z art. 3 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2021 r. poz.1984 z późn. zm.) oraz art. 12 w związku z art. 11 ust. 1, art. 23 ust. 1 pkt 2 i pkt 5, art. 73 ust. 2 i ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz.1899 z późn.zm.), a także art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), a w przypadku stwierdzenia braku podstaw zastosowania przedmiotowego zwolnienia, naliczyć opłatę z tytułu użytkowania wieczystego.

- *W 2018 r. i 2022 r. z użytkownikiem wieczystym o numerze karty kontowej 000077 zawarto ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej Skarbu Państwa w trybie art. 54a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.) z naruszeniem postanowień ww. przepisu.*

Powyższe dotyczyło:

- *ugody z dnia 26 marca 2018 r., w której postanowiono ustalić nową roczną opłatę za użytkowanie wieczyste w wysokości niższej o 13.154,19 zł od dotychczasowo obowiązującej, bez dokonania w formie pisemnej oceny, czy skutki tej ugody dla Skarbu Państwa są korzystniejsze niż prawdopodobny wynik postępowania sądowego albo arbitrażowego. W ocenie tej należało uwzględnić zasadność spornych*

żądań, możliwości ich zaspokojenia i przewidywanego czasu trwania oraz kosztów postępowania sądowego albo arbitrażowego.

- ugody z dnia 24 sierpnia 2022 r., w której postanowiono: ustalić nową roczną opłatę za użytkowanie wieczyste obowiązującą od 1 stycznia 2018 r. w wysokości niższej o 11.428,87 zł, uwzględnić roszczenia związane z rozliczeniem nakładów poniesionych przez użytkownika na nieruchomości w łącznej wysokości 457.000,00 zł oraz nie dochodzić odsetek w wysokości 12.628,76 zł z tytułu nieregulowania należności w pełnej wysokości. Dokonując oceny skutków zawarcia ugody, na podstawie art. 54a ustawy o finansach publicznych, nie uwzględniono spornej należności z tytułu opłaty za użytkowanie wieczyste ustalonej na podstawie aktualnej wartości użytkowanej nieruchomości uwzględniającej wartość nakładów poczynionych przez użytkownika na nieruchomości. Posłużono się nieaktualnym operatem szacunkowym z dnia 31 grudnia 2018 r., naruszając art. 156 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.). Wartość niezaliczonych nakładów poniesionych przez użytkownika wieczystego na budowę poszczególnych urządzeń infrastruktury technicznej, zgodnie z art. 77 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zalicza się na poczet różnicy między opłatą zaktualizowaną a opłatą dotychczasową w ramach procedury aktualizacji opłaty rocznej. Natomiast w sytuacji, gdy użytkownik wieczysty uzna, że aktualizacja opłaty rocznej jest nieuzasadniona albo jest uzasadniona w innej wysokości, może złożyć wniosek do samorządowego kolegium odwoławczego właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wypowiedzenia wysokości dotychczasowej opłaty, stosownie do art. 78 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Ocena skutków zawarcia ugody z dnia 24 sierpnia 2022 r. została wykonana przez radcę prawnego Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach.

Ugoda z dnia 26 marca 2018 r. w imieniu Skarbu Państwa została podpisana przez p. Bartosza Karcza – byłego Zastępcę Prezydenta Miasta oraz byłego Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, natomiast ugoda z dnia 24 sierpnia 2022 r. w imieniu Skarbu Państwa została podpisana przez p. Sławomira Pośpiecha – Zastępcę Prezydenta Miasta Świętochłowice.

Wniosek nr 5

Zawierać ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej Skarbu Państwa zgodnie z art. 54a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.) z zachowaniem trybu do ich zawarcia.

- Do dnia zakończenia kontroli, zaniechano podjęcia działań celem weryfikacji, czy grunty Skarbu Państwa o łącznej powierzchni 14,3188 ha będące w zarządzie PKP S.A. na mocy decyzji Miejskiej Rady Narodowej w Świętochłowicach z dnia 28 sierpnia 1986 r., nadal są wykorzystywane przez ten podmiot, pomimo odmowy przez Wojewodę Śląskiego uwłaszczenia tych gruntów, na mocy art. 200 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.). Naruszono tym art. 12 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami, w związku z art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.).

Decyzją nr G.II-8224a/38/86 Miejskiej Rady Narodowej w Świętochłowicach 28 sierpnia 1986 r. postanowiono ustalić cenę gruntu o łącznej powierzchni 50,4272 ha położonego w Świętochłowicach, będącego w zarządzie Śląskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w Katowicach.

Miasto Świętochłowice nie dysponowało wykazem działek oddanych w zarząd PKP, dlatego też niemożliwym było ustalenie sposobu zagospodarowania tych działek.

Wojewoda Śląski w latach 2005-2014 wydał decyzje, w których stwierdził nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia 1990 r. przez Polskie Koleje Państwowe prawa użytkowania wieczystego gruntu stanowiącego własność Skarbu Państwa, które na dzień kontroli obejmuje łączną powierzchnię 36,1084 ha.

Pozostała część gruntu o powierzchni ok. 14,3188 ha, która nie została uwłaszczona, a która była uprzednio w zarządzie PKP, zgodnie z wyjaśnieniami Naczelnika Wydziału Mienia Komunalnego, wchodziła do zasobu nieruchomości Skarbu Państwa.

W zasobie nieruchomości Skarbu Państwa wykazano grunty o łącznej powierzchni 9,2809 ha oznaczone geodezyjnie jako TK – tory kolejowe.

Z ogólnodostępnej strony internetowej GEOPORTAL 2 wynikało, że działki o numerach geodezyjnych: 913/183, 2096/21, 2899, 2900, 3006, 44, 58, 318/59, 1066, 1068, były zajęte pod infrastrukturę kolejową, tzn. znajdowały się na nich tory kolejowe.

Prezydent Miasta Świętochłowice wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, nie podjął działań celem ustalenia sposobu gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, w zakresie nieruchomości, co do których Wojewoda Śląski odmówił PKP ich uwłaszczenia, aby w sytuacji wykorzystywania tych nieruchomości przez podmiot trzeci, podjąć działania celem ustalenia i dochodzenia należności Skarbu Państwa wobec tego podmiotu.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 i art. 12 ustawy o gospodarce nieruchomościami, organem reprezentującym Skarb Państwa w sprawach gospodarowania nieruchomościami jest starosta (tutaj Prezydent Miasta Świętochłowice), wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej, a jako organ działający za Skarb Państwa jest zobowiązany do gospodarowania nieruchomościami w sposób zgodny z zasadami prawidłowej gospodarki.

Wniosek nr 6

Podjąć działania mające na celu weryfikację sposobu zagospodarowania nieruchomości, wobec których Wojewoda Śląski odmówił uwłaszczenia, a które były w zarządzie PKP S.A. na mocy decyzji Miejskiej Rady Narodowej w Świętochłowicach z dnia 28 sierpnia 1986 r., a w sytuacji wykorzystywania tych nieruchomości przez podmiot trzeci, podjąć działania celem ustalenia i dochodzenia należności Skarbu Państwa wobec tego podmiotu, mając na uwadze art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.) w związku z art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania mieniem Skarbu Państwa i dochodów z tytułu dzierżawy tego mienia:

- W latach 2019-2022 przeprowadzono 6 postępowań o dzierżawę nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, w których:
 - ✓ zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, a także przekazania wykazów wojewodzie (w celu ich

zamieszczenia na stronie podmiotowej wojewody w Biuletynie Informacji Publicznej przez okres 21 dni), co dotyczyło postępowań prowadzących do zawarcia umów dzierżawy z kontrahentami o numerach: 000248, 000087 i 000063,

✓ nie opublikowano w prasie lokalnej informacji o wywieszeniu wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, co dotyczyło postępowań prowadzących do zawarcia umów dzierżawy z kontrahentami o numerach: 000013 i 3256309, a także nie przekazano ww. wykazów wojewodzie,

✓ nie przekazano wojewodzie wykazu nieruchomości Skarbu Państwa przeznaczonych do oddania w dzierżawę w postępowaniu prowadzącym do zawarcia umowy z kontrahentem o nr 000086.

Powyższym uchybiono art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczynami nieprawidłowości były zmiany kadrowe i rotacja pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa, a także ograniczenia w pracy spowodowane obowiązującym w Polsce stanem epidemii.

Zadania dotyczące oddawania nieruchomości Skarbu Państwa w dzierżawę wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału oraz do p. Sławomira Pośpiecha – Pierwszego Zastępcy Prezydenta Miasta Świętochłowice, stosownie do Pełnomocnictwa nr 575/2019 z dnia 11 października 2019 r. udzielonego przez Prezydenta Miasta.

- W 2020 r. na podstawie umowy z dnia 9 czerwca 2020 r. kontrahentowi o symbolu 000063 oddano w dzierżawę nieruchomość Skarbu Państwa na okres ponad 8 lat (od 9 czerwca 2020 r. do 31 grudnia 2028 r.) w trybie bezprzetargowym bez uzyskania zgody Wojewody Śląskiego na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy, a w 2021 r. zawarto bez zgody Wojewody Śląskiego dwie umowy dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa na okres kolejnych trzech lat (po uprzednio obowiązujących umowach na czas oznaczony do trzech lat) z tymi samymi kontrahentami, których przedmiotem były te same nieruchomości (umowa z dnia 29 czerwca 2021 r. zawarta z kontrahentem 000248 i umowa z dnia 25 maja 2021 r. zawarta z kontrahentem 000087).

Naruszono tym art. 23 ust. 1 pkt 7a i art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.).

Umowy pomiędzy Skarbem Państwa reprezentowanym przez Prezydenta Miasta Świętochłowice, wykonującym zadania z zakresu administracji rządowej, zawierały na podstawie udzielonych pełnomocnictw p. Sławomir Pośpiech – Pierwszy Zastępca Miasta Świętochłowice oraz Naczelnik Wydziału Mienia Komunalnego lub Główni Specjaliści w Wydziale Mienia Komunalnego.

Jak wyjaśniono, przyczynami nieprawidłowości były zmiany kadrowe i rotacja pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu dzierżawy nieruchomości Skarbu Państwa, a także ograniczenia w pracy spowodowane obowiązującym w Polsce stanem epidemii.

Zadania dotyczące oddawania nieruchomości Skarbu Państwa w dzierżawę wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału oraz do p. Sławomira Pośpiecha – Pierwszego Zastępcy Prezydenta Miasta Świętochłowice, stosownie do Pełnomocnictwa nr 575/2019 z dnia 11 października 2019 r. udzielonego przez Prezydenta Miasta.

Wniosek nr 7

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie sporządzania i prawidłowego podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości Skarbu Państwa przeznaczonych do oddania w dzierżawę i przekazywania tych wykazów do publikacji wojewodzie, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.), a także w zakresie uzyskiwania zgody wojewody na odstąpienie od przetargowego trybu zawierania umów dzierżawy na okres dłuższy niż 3 lata oraz uzyskiwania zgody wojewody na zawieranie kolejnych umów dzierżawy z tym samym kontrahentem na okres do 3 lat (po umowie zawartej na czas oznaczony nie dłuższy niż 3 lata), których przedmiotem jest ta sama nieruchomość, stosownie do art. 37 ust. 4 i art. 23 ust. 1 pkt 7a ww. ustawy, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- *W 2022 r. zaniechano dokonania waloryzacji za 2021 r. rocznego czynszu ustalonego w umowie dzierżawy z dnia 9 czerwca 2020 r. zawartej z kontrahentem 000063, niezgodnie z postanowieniami umowy, naruszając tym art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.), art. 5 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 23 z późn. zm.), art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 1990 z późn. zm.) oraz § 2 zarządzenia Nr 218/2017 Prezydenta Miasta Świętochłowice wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej z dnia 5 maja 2017 r. w sprawie ustalenia stawek czynszów za dzierżawę gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa.*

Zgodnie z postanowieniami umowy - ustalony w umowie czynsz dzierżawny podlegał waloryzacji o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za okres roku poprzedniego publikowany przez Prezesa GUS w „Monitorze Polskim”. Stosownie natomiast do § 2 zarządzenia Nr 218/2017 Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 5 maja 2017 r. - stawki czynszów będą podlegać raz w roku waloryzacji - w przypadku gdy wzrost cen wynosić będzie ponad 5% w stosunku do roku poprzedniego przy czynszu płatnym rocznie.

Zgodnie z wyliczeniami pracowników, w wyniku przeprowadzenia waloryzacji dochody z tytułu czynszu dzierżawnego byłyby wyższe o kwotę 7,96 zł.

Jak wyjaśniono, przyczynami nieprawidłowości były zmiany kadrowe i rotacja pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu dzierżawy nieruchomości, a także ograniczenia w pracy spowodowane obowiązującym w Polsce stanem epidemii.

Zadania dotyczące naliczania czynszów dzierżawnych (oraz ich waloryzacja) za dzierżawę nieruchomości Skarbu Państwa należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 8

Podjąć działania celem waloryzacji czynszów zgodnie z postanowieniami umowy dzierżawy oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie dokonywania waloryzacji czynszów za dzierżawę nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa, stosownie do zapisów zawieranych umów w związku z art. 42 ust. 5 i art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce

nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.), mając na uwadze art. 5 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2267) oraz postanowienia § 3 Zarządzenia Nr 199/2022 Prezydenta Miasta Świętochłowice wykonującego zadania z zakresu administracji rządowej z dnia 6 maja 2022 r. w sprawie ustalenia stawek czynszów za dzierżawę gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, a także art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

- *W latach 2021-2022 (do dnia kontroli) nie podejmowano w stosunku do dzierżawców nieruchomości stanowiących własność Skarbu Państwa prowadzących działalność gospodarczą, nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu dzierżawy, czynności w celu wyegzekwowania rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 684 z późn. zm.). Do dnia 31 grudnia 2019 r. ustawa nosiła nazwę - o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.*

Powyższym naruszono art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.), mając na uwadze art. 5 ust. 1 pkt 6 i pkt 11 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 23 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło 2 dzierżawców nieruchomości Skarbu Państwa. Opóźnienia w zapłacie czynszu miesięcznego przez ww. kontrahentów, skutkujące naliczeniem odsetek, dotyczyły łącznie 28 faktur, zwłoka w zapłacie należności wynosiła od 8 do 87 dni.

Zgodnie z szacunkowymi wyliczeniami przedstawionymi przez Naczelnika Wydziału Mienia Komunalnego uzyskano by łączną kwotę 5.175,60 zł jako równowartość rekompensat za koszty odzyskiwania należności przysługujących od ww. kontrahentów.

Zadania w zakresie dochodzenia należności z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności z tytułu czynszu za dzierżawę nieruchomości Skarbu Państwa należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w powyższym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału.

Wniosek nr 9

Podjęć działania celem wyegzekwowania rekompensaty za koszty odzyskania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 893 z późn. zm.) w stosunku do dzierżawców, stosownie do art. 42 ust. 5 oraz art. 162 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm. z późn. zm.), a także art. 5 ust. 1 pkt 6 i pkt 11 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2267) oraz art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w tym zakresie, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie gospodarki nieruchomościami mienia komunalnego:

- *W latach 2019-2021 przeprowadzano procedurę sprzedaży nieruchomości położonej w Świętochłowicach przy ul. Bytomskiej oznaczoną numerem ewidencyjnym 4033/9 o powierzchni 4311 m², w której przy organizowaniu 4 i 5 przetargu, wykorzystywano operat szacunkowy, który utracił aktualność. Naruszono tym art. 156 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.).*

Operat szacunkowy określający wartość nieruchomości, na podstawie której określono cenę nieruchomości, utracił aktualność 27 stycznia 2020 r. Aktualizację tego operatu dokonano dnia 22 stycznia 2021 r. Natomiast przetarg 4 odbył się w dniu 5 maja 2020 r., a przetarg 5 odbył się w dniu 11 września 2020 r.

Zadania w zakresie przeprowadzania procedury sprzedaży nieruchomości komunalnych wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie przeprowadzania procedury sprzedaży nieruchomości na podstawie aktualnych operatów szacunkowych, stosownie do art. 156 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

- *W latach 2020-2021 przeprowadzono procedurę sprzedaży nieruchomości położonej w Świętochłowicach, przy ul. Śląskiej 58, ul. Ceramicznej 1 i ul. Zielonej 4, stanowiącej działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym 4272/2 o pow. 24.105 m², w której w wykazie nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży skrócono termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości o trzy tygodnie. Naruszono tym art. 35 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.).*

W wykazie wskazano termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami, do 3 tygodni, licząc od dnia wywieszenia wykazu, tj. od dnia 14 lipca 2020 r.

W skutek powyższego, ogłoszenie o pierwszym przetargu nieograniczonym zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń po upływie trzech tygodni, naruszając przepisy art. 38 ust. 2 ww. ustawy.

Zadania w zakresie przeprowadzania procedury sprzedaży nieruchomości komunalnych wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie pełnił Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 11

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie sporządzania wykazów nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży oraz ogłoszeń o przetargach, stosownie do art. 35 ust. 2 pkt 12 w związku z art. 34 ust. 1 oraz art., 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

- W latach 2018-2022 przeprowadzono 20 postępowań o najem i dzierżawę nieruchomości gminnych, w których:
 - ✓ zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę lub najem, co dotyczyło postępowań prowadzących do zawarcia: 4 umów dzierżawy z kontrahentem o nr 000110, 2 umów dzierżawy z kontrahentem o nr #6566996, 2 umów dzierżawy z kontrahentem o nr #7237884, 1 umowy dzierżawy z kontrahentem o nr #7277629, 1 umowy dzierżawy z kontrahentem o nr 000063 i 4 umów najmu z kontrahentem o nr 000060,
 - ✓ nie opublikowano w prasie lokalnej informacji o wywieszeniu wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę, co dotyczyło postępowań prowadzących do zawarcia: 2 umów dzierżawy z kontrahentem o nr #3105361, 1 umowy dzierżawy z kontrahentem o nr 000488, 1 umowy dzierżawy z kontrahentem o nr 000869, 1 umowy dzierżawy z kontrahentem o nr 001607 i 1 umowy dzierżawy z kontrahentem o nr 000328.
- Powyższym uchybiono art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.).

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczynami nieprawidłowości były zmiany kadrowe i rotacja pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu dzierżawy i najmu nieruchomości, a także ograniczenia w pracy spowodowane obowiązującym w Polsce stanem epidemii.

Zadania dotyczące oddawania nieruchomości gminnych w najem i dzierżawę wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie sporządzania i prawidłowego podawania do publicznej wiadomości wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę lub najem, stosownie do art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- W latach 2018-2022 zawarto bez zgody Rady Miejskiej w Świętochłowicach cztery umowy dzierżawy i dwie umowy najmu nieruchomości gminnych na okres kolejnych trzech lat (po uprzednio obowiązujących umowach na czas oznaczony do trzech lat) z tymi samymi kontrahentami, których przedmiotem były te same nieruchomości.

Powyższym naruszono przepisy art. 23 ust. 1 pkt 7a w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., 1875 z późn. zm.). Dotyczyło to:

 - czterech umów dzierżawy zawartych z kontrahentem o nr 000110 (z dnia 11 lipca 2018 r., z dnia 2 lipca 2019 r., z dnia 9 czerwca 2021 r. i z dnia 24 maja 2022 r.),
 - jednej umowy dzierżawy zawartej z kontrahentem o nr #6566996 z dnia 31 sierpnia 2022 r.,
 - jednej umowy dzierżawy zawartej z kontrahentem o nr #7237884 z dnia 9 września 2022 r.,
 - dwóch umów najmu zawartych z kontrahentem o nr 000060 (z dnia 4 kwietnia 2022 r. i z dnia 4 kwietnia 2022 r.).

Prezydent Miasta Świętochłowice nie został upoważniony przez Radę Miejską w Świętochłowicach, w drodze stosowne uchwały, do zawierania z tym samym kontrahentem kolejnych umów dzierżawy (najmu) po umowach na czas oznaczony do 3 lat, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przez pracowników Wydziału Mienia Komunalnego przepisów ujętych w uchwale Nr IV/24/14 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na okres dłuższy niż trzy.

Zadania dotyczące oddawania nieruchomości gminnych w najem i dzierżawę wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału.

Umowy ze strony Gminy Świętochłowice zawierali p. Sławomir Pośpiech – Pierwszy Zastępca Miasta Świętochłowice i Naczelnik Wydziału Mienia Komunalnego (umowę z dnia 11 lipca 2018 r. zawarli p. Bartosz Karcz – były I Zastępca Miasta i była Naczelnik Wydziału Gospodarki Nieruchomościami).

- *W 2020 r. oddano w dzierżawę nieruchomość gminną na okres ponad 8 lat (od 9 czerwca 2020 r. do 31 grudnia 2028 r.) w trybie bezprzetargowym bez uzyskania zgody Rady Miejskiej w Świętochłowicach na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy. Dotyczyło to umowy dzierżawy z dnia 9 czerwca 2020 r. zawartej z kontrahentem 000063. Naruszono tym art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.).*

Prezydent Miasta Świętochłowice nie został upoważniony do wydzierżawiania w trybie bezprzetargowym nieruchomości stanowiących własność Gminy Świętochłowice na okres dłuższy niż 3 lata.

Zgodnie z wyjaśnieniami, przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przez pracowników Wydziału Mienia Komunalnego przepisów ujętych w uchwale Nr IV/24/14 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 19 grudnia 2014 r. w sprawie określenia zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na okres dłuższy niż trzy.

Zadania dotyczące oddawania nieruchomości gminnych w najem i dzierżawę wykonywali pracownicy Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie wydzierżawiania i wynajmowania nieruchomości gminnych na okres do 3 lat po umowach zawartych na okres do 3 lat, po uzyskaniu zgody Rady Miejskiej w Świętochłowicach oraz w zakresie przetargowego wydzierżawiania nieruchomości na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata, stosownie do art. 23 ust. 1 pkt 7a w związku z art. 25 ust. 1 i ust. 2, art. 37 ust. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie dochodów z tytułu dzierżawy i najmu mienia komunalnego:

- *W latach 2019-2022 (do dnia kontroli) zaniechano dokonania waloryzacji czynszów ustalonych w 8 umowach dzierżawy i najmu, niezgodnie z postanowieniami tych umów w związku z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1453 z późn. zm.) oraz § 2 zarządzenia Nr 215/2017 Prezydenta Miasta Świętochłowie z dnia 2 maja 2017 w sprawie ustalenia stawek czynszów za dzierżawę gruntów stanowiących własność Gminy Świętochłowie.*

Zgodnie z zapisami zamieszczonymi w umowach - ustalone w umowach czynsze dzierżawne lub czynsze najmu podlegały waloryzacji o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za okres roku poprzedniego publikowany przez Prezesa GUS w „Monitorze Polskim”. Stosownie natomiast do § 2 zarządzenia Nr 215/2017 Prezydenta Miasta Świętochłowie z dnia 2 maja 2017 r., stawki czynszów będą podlegać raz w roku waloryzacji - w przypadku gdy wzrost cen wynosić będzie ponad 5% w stosunku do roku poprzedniego przy czynszu płatnym rocznie, natomiast przy czynszu płatnym w okresach krótszych niż 1 rok stawki będą waloryzowane o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych niezależnie od wysokości wzrostu cen, a zwaloryzowana stawka czynszu obowiązywać będzie od 1 maja roku, w którym nastąpiła waloryzacja.

Powyższe dotyczyło czynszów miesięcznych ustalonych w umowach zawartych z:

- *kontrahentem o nr 000110 z dnia 11 lipca 2018 r. i z dnia 2 lipca 2019 r.,*
- *kontrahentem o nr 000060 z dnia 28 lutego 2019 r. (dwie umowy),*

oraz czynszów rocznych ustalonych w umowach zawartych z:

- *kontrahentem o nr #6566996 z dnia 10 września 2019 r.,*
- *kontrahentem o nr #7237884 z dnia 11 września 2019 r.,*
- *kontrahentem o nr #3105361 z dnia 5 września 2019 r.,*
- *kontrahentem o nr 000063 z dnia 9 czerwca 2020 r.*

Zgodnie z wyliczeniami pracowników, w wyniku przeprowadzenia waloryzacji w ww. latach dochody z tytułu czynszu dzierżawnego i czynszu najmu byłyby wyższe łącznie o kwotę 1.073,67 zł.

Jak wyjaśniono, przyczynami nieprawidłowości były zmiany kadrowe i rotacja pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu dzierżawy i najmu nieruchomości, a także ograniczenia w pracy spowodowane obowiązującym w Polsce stanem epidemii.

Zadania dotyczące naliczania czynszów dzierżawnych i czynszów najmu (oraz ich waloryzacja) należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 14

Podjąć działania celem waloryzacji czynszów zgodnie z postanowieniami umów dzierżawy i najmu oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie dokonywania waloryzacji czynszów dzierżawy/najmu, stosownie do zapisów zawieranych umów w związku z art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz.1634 z późn. zm.), art. 4 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2267), art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.) oraz postanowieniami

§ 3 Zarządzenia Nr 198/2022 Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 6 maja 2022 r. w sprawie ustalenia stawek czynszów za dzierżawę gruntów stanowiących własność Gminy Świętochłowice, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

- *W latach 2018-2022 (do dnia kontroli) nie podejmowano w stosunku do dzierżawców i najemców nieruchomości stanowiących własność Gminy Świętochłowice prowadzących działalność gospodarczą, nieterminowo regulujących należności z tytułu czynszu dzierżawy/najmu, czynności w celu wyegzekwowania rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 684 z późn. zm.). Do 31 grudnia 2019 r. ustawa nosiła nazwę – o terminach zapłaty w transakcjach handlowych. Powyższym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 z późn. zm.), mając na uwadze art. 4 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1453 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło 5 dzierżawców/najemców. Opóźnienia w zapłacie czynszu przez tych kontrahentów, skutkujące naliczeniem odsetek, dotyczyły łącznie 38 faktur, zwłoka w zapłacie należności wynosiła od 2 do 101 dni.

Zgodnie z szacunkowymi wyliczeniami przedstawionymi przez Naczelnika Wydziału Mienia Komunalnego Gmina Świętochłowice uzyskałaby kwotę łączną 7.004,00 zł jako równowartość rekompensat za koszty odzyskiwania należności przysługujących od ww. kontrahentów.

Zadania w zakresie dochodzenia należności z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności z tytułu czynszu dzierżawy/najmu należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w powyższym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału.

Wniosek nr 15

Podjąć działania celem wyegzekwowania rekompensaty za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 10 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 893 z późn. zm.), w stosunku do dzierżawców i najemców, stosownie do art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm. z późn. zm.), art. 4 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 2267) oraz art. 25 ust. 1 i ust. 2 w związku z art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2021 r., poz. 1899 z późn. zm.) oraz wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Mienia Komunalnego w tym zakresie, mając na uwadze art. 68 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie otrzymanych i udzielonych dotacji:

- *W latach od 2019 r. do 2022 r., tj. do dnia zakończenia kontroli, zaniechano poinformowania Województwo Śląskie, pełniące rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, o okolicznościach, które mogły spowodować zmianę*

kwalifikowalności wydatków w okresie trwałości projektu. Naruszono tym art. 204 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.) i § 7 ust. 2, w związku z § 1 pkt 38 i pkt 41 oraz § 8 pkt 2 umowy o dofinansowanie projektu „Termomodernizacja budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Świętochłowicach” nr UDA-RPSL.04.03.01-24-03BB/16-00 z dnia 28 lipca 2017 r. wraz z aneksami.

Miasto Świętochłowice we wniosku o płatność końcową z dnia 22 lipca 2019 r., ujęło m.in. wydatki wynikające z faktury Vat z dnia 11 grudnia 2018 r. na kwotę 4.459.661,25 zł, które zostały poniesione odpowiednio: 27 grudnia 2018 r. i 8 lutego 2019 r. w wyniku potrącenia wierzytelności wynikających z nieuregulowanych kar umownych naliczonych przez Miasto na podstawie not obciążeniowych. Potrącenia dokonano oświadczeniami z dnia 27 grudnia 2018 r. i 8 lutego 2019 r.

W związku z realizacją ww. oświadczenia o potrąceniu wierzytelności, w dniu 26 lutego 2019 r. z rachunku wydatków (dot. projektu) dokonano przelewu na rachunek dochodów kwoty 3.922.154,68 zł (tytułem potrącenia wierzytelności wynikających z ww. not obciążeniowych po pomniejszeniu o płatności dokonane na rzecz podwykonawców). Wydatek zaklasyfikowano w podziałkach klasyfikacji budżetowej dla projektów (6057) oraz środków własnych (6059).

W dniu 19 sierpnia 2019 r. na rachunek Urzędu wpłynęły środki z Urzędu Marszałkowskiego tytułem refundacji wydatków wynikającej z umowy o dofinansowanie w wysokości 1.662.143,24 zł.

Z kolei w dniu 28 października 2019 r. Miasto Świętochłowice zawarło ugodę mediacyjną z Wykonawcą zadania inwestycyjnego, na postawie której Miasto zobowiązało się:

- ✓ cofnąć ww. oświadczenia z dnia 27 grudnia 2018 r. i 8 lutego 2019 r. oraz skorygować wystawione noty obciążeniowe do kwoty 0,00 zł,
- ✓ dokonać potrącenia roszczenia Gminy w łącznej kwocie 1.107.239,00 zł (z tytułu płatności do podwykonawców oraz kar umownych) z roszczeniem Wykonawcy wynikającego z dwóch faktur na łączną kwotę 4.469.035,17 zł (faktura VAT nr FA/1/12/2018 z 5 grudnia 2018 r. oraz faktura VAT nr FA/2/12/2018 z 5 grudnia 2018 r.),
- ✓ do zapłaty pozostałej kwoty 3.655.475,97 zł, w ratach począwszy od 2 listopada 2019 r. do 30 września 2020 r.

W związku z realizacją ugody mediacyjnej, z rachunku dochodów Urzędu Miejskiego na rachunek wydatków Urzędu w dniu 29 października 2019 r. przekazano kwotę 3.352.422,25 zł (po potrąceniu należności z tytułu kar umownych).

W ślad na wykonanym przelewem, skorygowano wydatki wykonane w dziale 853, rozdziale 85333 i paragrafach: 6057 i 6059 sprawozdania Rb-28S za okres od stycznia do października 2019 r.

Zgodnie z § 8 pkt 2 ww. umowy, wydatki poniesione w ramach projektu mogą być uznane za kwalifikowane, jeśli zostały poniesione przez beneficjenta nie wcześniej niż 1 stycznia 2014 r. i nie później niż w terminie określonym w § 4 ust. 1 pkt 3, tj. do 1 kwietnia 2019 r.

Natomiast faktycznie wydatki z tytułu zapłaty zobowiązań za realizację zadania inwestycyjnego wskazane w fakturze z dnia 11 grudnia 2018 r. a objęte ugodą mediacyjną zostały poniesione w terminie od 31 października 2019 r. do 29 września 2020 r.

Zadania w zakresie rozliczenia ww. projektu wykonywali pracownicy Wydziału Inwestycji. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 16

Podjąć działania mające na celu poinformowanie na piśmie Województwo Śląskie, pełniące rolę Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, o okolicznościach, które mogły spowodować zmianę kwalifikowalności wydatków w okresie trwałości projektu, mając na uwadze art. 204 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.) i § 7 ust. 2, w związku z § 1 pkt 38 i pkt 41 oraz § 8 pkt 2 umowy o dofinansowanie projektu „Termomodernizacja budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Świętochłowicach” nr UDA-RPSL.04.03.01-24-03BB/16-00 z dnia 28 lipca 2017 r. wraz z aneksami.

- *W 2019 r. zaniechano udzielenia dotacji celowej za miesiące lipiec i sierpień dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Miasta Świętochłowice, pomimo iż podmioty te złożyły wnioski o dotację, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Świętochłowicach Nr XIII/111/15 z dnia 21 września 2015 r., określającej wysokości i zasady ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Miasta Świętochłowice. Powyższe naruszało art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku lat 3 (Dz.U. z 2018 r. poz. 603 z późn. zm.). Zgodnie z treścią ww. uchwały, przedmiotowe dotacje udziela się na okres jednego roku budżetowego na wniosek podmiotu prowadzącego żłobek, zgodnie z wzorem wniosku stanowiącym załącznik Nr 1 do uchwały.*

Podmioty prowadzące żłobki na terenie Miasta Świętochłowice złożyły w wymaganym terminie wnioski o udzielenie dotacji na 2019 r. Podstawą przekazania transz dotacji były odrębne wnioski w tym zakresie, składane przez podmioty prowadzące żłobki za poszczególne miesiące roku 2019 (uwzględniające faktyczną liczbę dzieci objętych opieką), zgodnie z zawartymi z Miastem Świętochłowice umowami zawartymi na okres kolejno od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 r. (z uwzględnieniem Aneksów) a następnie od 1 września do 31 grudnia 2019 r.

Zgodnie z wyjaśnieniami, podpisanie umów na cały rok nie było możliwe bez zmiany uchwały budżetowej w tym zakresie, mając na uwadze przyjęte limity wydatków, natomiast trudna sytuacja finansowa Miasta Świętochłowice w tym okresie na to nie pozwalała.

W świetle art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.), za prawidłową gospodarkę finansową Miasta Świętochłowice odpowiadał Prezydent Miasta.

W latach 2020-2022 umowy zawarte przez Miasto Świętochłowice z podmiotami prowadzącymi żłobki na terenie Miasta Świętochłowice obejmowały również miesiące lipiec - sierpień (przy czym Rada Miejska w Świętochłowicach w dniu 22 lutego 2021 r. podjęła nową uchwałę w sprawie wysokości i zasad ustalania oraz rozliczania dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Miasta Świętochłowice, tj. Nr XXXVIII/325/21).

Wniosek nr 17

Zapewnić udzielanie dotacji celowej dla podmiotów prowadzących żłobki na terenie Miasta Świętochłowice zgodnie z postanowieniami uchwały organu stanowiącego, stosownie do art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku lat 3 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1324 z późn. zm.).

W zakresie podatku od nieruchomości:

- *W latach 2018-2022 (do dnia kontroli) nie dołożono należytej staranności w zakresie przeprowadzania czynności sprawdzających i kontrolnych wykazanych przez podatników (osób prawnych) danych w deklaracjach na podatek od nieruchomości oraz nie wezwano tych podatników do udzielenia w wyznaczonym terminie niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny podania w wątpliwość rzetelności danych w nich zawartych. Naruszono tym art. 274a § 2, art. 272 pkt 3 oraz art. 198 § 1 i art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.) w związku z art. 6 ust. 2 i ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1785 z późn. zm.), mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2, pkt 3 ww. ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.*

Powyższe dotyczyło podatników o numerach kart kontowych: 1/55, 1/138, 1/139, 1/363 i 1/432.

Z przeprowadzonej w dniu 20 października 2022 r. wizji lokalnej wynikało, że na nieruchomościach wykazywanych przez podatników nr 1/55 i nr 1/363 znajdowały się tablice reklamowe na słupach przytwierdzonych do betonowych fundamentów, nieruchomość gruntowa wykazywana przez podatnika nr 1/138 została ogrodzona betonowymi przęsłami na fundamentach, a nieruchomość wykazywana przez podatnika nr 1/139 została w przeważającej części wyłożona betonowymi kostkami brukowymi (tzw. puzzlami). Natomiast ze strony internetowej prowadzonej przez podatnika nr 1/432 wynikało, że przedmiotem jego działalności jest odbiór odpadów komunalnych, co wiąże się z posiadaniem przez niego wagi do odpadów, a ponadto, że dysponuje on stacją paliw i prowadzi koncesjonowany obrót paliwami ciekłymi.

Wymienieni podatnicy w latach 2018-2022 (do dnia zakończenia kontroli) nie deklarowali budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

W trakcie kontroli organ podatkowy wezwał ww. podatników do złożenia wyjaśnień w sprawie braku wykazania wartości budowli związanych z działalnością gospodarczą w deklaracjach na podatek od nieruchomości na rok 2022. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych podatnicy nie złożyli wyjaśnień żądanych przez organ podatkowy.

Ponadto, zaniechano wezwania dzierżawcy gruntu gminnego o nr karty kontowej 1/502 (osoby prawnej) do złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2021, a następnie (po złożeniu deklaracji w dniu 22 października 2021 r.) nie wezwano tego podatnika do udzielenia wyjaśnień i uzupełnienia złożonej przez niego deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2021 w związku z brakiem zadeklarowania gruntu związanego z działalnością gospodarczą za okres od czerwca do września 2021 r. na podstawie umowy z dnia 28 maja 2021 r., czym naruszono art. 274a § 1 i § 2 ustawy Ordynacja podatkowa.

W trakcie kontroli, organ podatkowy wezwał ww. podatnika do skorygowania deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2021. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych podatnik nie złożył korekty deklaracji na rok 2021. Kwota podatku za grunt związany z działalnością gospodarczą za okres od czerwca do września 2021 r. wynosiła 272,00 zł.

Przyczyną nieprawidłowości był brak przekazania przez Wydział Mienia Komunalnego do Referatu Podatków i Egzekucji Administracyjnej umowy dzierżawy z dnia 28 maja 2021 r.

Stosownie do punktu 19 rozdziału I „Instrukcji Obiegu Dokumentów Finansowo-Księgowych”, stanowiącej załącznik nr 9 do zarządzenia Nr 658/2019 Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 31 października 2019 r., za terminowe dostarczenie dokumentów finansowych (w tym umów dzierżawy) do Wydziału Finansowego odpowiedzialność ponosił Naczelnik Wydziału Mienia Komunalnego.

Ponadto, podatnik o numerze karty kontowej 1/25 (osoba prawna), w deklaracji wykazał grunty o łącznej powierzchni 25,6173 ha (w tym podlegające zwolnieniu o powierzchni 22,5967 ha), natomiast zgodnie z dokumentacją, podatnik ten był użytkownikiem wieczystym gruntów o łącznej powierzchni 36,1084 ha. W trakcie kontroli, na wezwanie organu podatkowego, podatnik złożył wyjaśnienia oraz korekty deklaracji za lata 2018-2022, na podstawie których dokonano przypisu podatku na łączną kwotę 52.758,00 zł.

Ponadto, podatnik wskazał, że Wojewoda Śląski odmówił uwłaszczenia gruntu o powierzchni 14,3188 ha, który uprzednio był w zarządzie na podstawie decyzji z dnia 28 sierpnia 1986 r. Podatnik w wyjaśnieniach nie wskazał, czy nadal wykorzystuje ten grunt.

Organ podatkowy nie wezwał ponownie ww. podatnika do złożenia wyjaśnień czy grunty, które były w zarządzie podatnika na mocy decyzji z 1986 r., a które nie były uwłaszczone przez Wojewodę Śląskiego, nadal są w posiadaniu podatnika i czy są przez niego wykorzystane, mając na uwadze wymogi art. 3 ust.1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1785 z późn. zm.).

W czasie kontroli, podatnik złożył korekty deklaracji za lata 2018-2022, na podstawie których dokonano dodatkowego przypisu podatku na łączną kwotę 52.758,00 zł

Zadania w zakresie wymiaru podatków i opłat lokalnych oraz weryfikacji deklaracji podatkowych należały do pracowników Referatu Podatków i Egzekucji Administracyjnej w Wydziale Finansowym. Nadzór w tym zakresie należał do p. Moniki Tetla – Skarbnika Miasta Świętochłowice.

Wniosek nr 18

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach:

- Referatu Podatków i Egzekucji Administracyjnej w zakresie dokonywania czynności sprawdzających deklaracji na podatek od nieruchomości, stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a i pkt 3, art. 274a § 1 i § 2, art. 281 § 1 i § 2, art. 198 § 1, art. 21 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 z późn. zm.), w związku z art. 2 ust. pkt 1 i pkt 3, 1a ust.1 pkt 3, art. 6 ust. 1, ust. 2 oraz ust. 9 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1452 z późn. zm.),
- Wydziału Mienia Komunalnego w zakresie obowiązku terminowego przekazywania do Referatu Podatków i Egzekucji Administracyjnej zawieranych umów dzierżawy nieruchomości gminnych, stosownie do punktu 19 rozdziału I „Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych”, stanowiącej załącznik nr 9 do zarządzenia Nr 268/2021 Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia jednolitego tekstu polityki rachunkowości dla Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach (z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz.1634 z późn. zm.).

Wniosek nr 19

Podjąć dalsze działania celem ustalenia prawidłowej podstawy opodatkowania za lata 2018-2022 budowli związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej pozostających w posiadaniu podatników o numerach kart kontowych 1/55, 1/138, 1/139, 1/363 i 1/432, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wszcząć, w trybie art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 z późn. zm.), postępowanie podatkowe w celu prawidłowego opodatkowania ww. nieruchomości, mając na uwadze art. 2 ust. 1 pkt 3, art. 1a ust. 1 pkt 3, art. 4, art. 6 ust. 1 oraz ust. 9 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1452 z późn. zm.).

Wniosek nr 20

Wszczęć postępowanie celem ustalenia czy grunt, będący w zarządzie podatnika o numerze karty kontowej 1/25, a który na mocy decyzji Wojewody Śląskiego nie został oddany w użytkowanie wieczyste temu podatnikowi, nadal jest przez niego wykorzystywany, mając na uwadze art. 165 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.), w związku z art. 3 ust. 1 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1452 z późn. zm.).

- *W latach od 15 listopada 2017 r. do 25 lutego 2021 r. przeprowadzono postępowanie o stwierdzenie nadpłaty w podatku od nieruchomości wszczęte na wnioski podatnika o nr karty kontowej 1/149 (osoby prawnej) z dnia 15 listopada 2017 r., z naruszeniem wymogów określonych w art. 125, art. 139 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r., poz. 201 z późn. zm.) oraz art. 77 § 1 pkt 6 lit a w związku z art. 75 § 3 ww. ustawy. Stosownie do przywołanych przepisów organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia, a sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwiane niezwłocznie. Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia postępowania dowodowego powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu 2 miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Nadpłata podlega zwrotowi w terminie 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku o stwierdzenie nadpłaty wraz ze skorygowanym zeznaniem (deklaracją).*

Postępowanie prowadzone przez organ podatkowy trwało od dnia 15 listopada 2017 r. do dnia 26 lutego 2021 r., czyli 3 lata, 3 miesiące i 11 dni. Organ podatkowy w wysyłanych do podatnika zawiadomieniach o niezakończonym załatwieniu sprawy we właściwym terminie, jako przyczynę niedotrzymania terminu podawał spiętrzenie spraw do załatwienia, inne przyczyny losowe oraz konieczność przeprowadzenia dalszych czynności procesowych.

W konsekwencji długotrwałego prowadzenia przez organ podatkowy postępowania, Gmina Świętochłowice zapłaciła odsetki za zwłokę w łącznej kwocie 155.236,00 zł (61.522,00 zł – za okres od 16 stycznia 2018 r. do dnia 11 kwietnia 2019 r., tj. do dnia wznowienia postępowania oraz 93.714,00 zł – za okres od 12 kwietnia 2019 r. do dnia 26 lutego 2021 r., tj. do dnia wydania postanowienia o stwierdzeniu nadpłaty).

W latach 2017-2018 sprawa prowadzona była przez byłego Naczelnika Wydziału Podatków i Egzekucji Administracyjnej, a w latach 2019-2021 (do lutego 2021) przez Inspektora Referatu Podatków i Egzekucji Administracyjnej w Wydziale Finansowym. Nadzór w tym zakresie od dnia 1 grudnia 2018 r. należał do p. Moniki Tetla – Skarbnika Miasta Świętochłowice.

Postanowienie o stwierdzeniu nadpłaty z dnia 26 lutego 2021 r. podpisała z upoważnienia Prezydenta Miasta p. Monika Tetla – Skarbnik Miasta Świętochłowice.

Wniosek nr 21

Zapewnić prowadzenie postępowań o stwierdzenie nadpłaty w podatku od nieruchomości wszczętych na wnioski podatników, zgodnie z wymogami art. 125, art. 139 i art. 140 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r., poz. 2651 z późn. zm.), mając na uwadze art. 77 § 1 pkt 6 lit a w związku z art. 75 § 3 ww. ustawy, a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie długu publicznego:

- *W latach 2021-2022 Miasto Świętochłowice zaciągnęło zobowiązania z tytułu kredytów na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego, pomimo braku w uchwałach Rady Miejskiej w Świętochłowicach w sprawie budżetu Miasta Świętochłowice na ww. lata (odpowiednio: Nr XXXIV/293/20 z dnia 20 grudnia 2020 r. (ze zm.), Nr LI/411/21 z dnia 20 grudnia 2021 r. (ze zm.)) upoważnienia wynikającego z przepisów art. 212 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.)*

Powyższe dotyczyło umów zawartych z Bankiem prowadzącym bankową obsługę Budżetu Miasta:

- umowa nr 21 1020 2313 0000 3802 0574 5692 z dnia 4 stycznia 2021 r. o kredyt w rachunku bieżącym do wysokości 10.000.000,00 zł udzielony do dnia 31 grudnia 2021 r.,

- umowa nr 21 1020 2313 0000 3802 0574 5692 z dnia 3 stycznia 2022 r. o kredyt w rachunku bieżącym do wysokości 10.000.000,00 zł, udzielony do dnia 31 grudnia 2022 r.

Ww. umowy podpisał p. Daniel Beger – Prezydent Miasta Świętochłowice, przy kontrasygnacie p. Moniki Tetli – Skarbnika Miasta.

Wniosek nr 22

Zaciągać zobowiązania z tytułu kredytów na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetowego w granicach upoważnienia organu stanowiącego, udzielonego na podstawie art. 212 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- *W latach 2020 - 2021 Miasto Świętochłowice nieterminowo realizowało zobowiązania z tytułu części zmiennej składki należnej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (dalej: GZM), w związku z realizacją na terenie Miasta Świętochłowice transportu publicznego, czym naruszony został art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło składek za:

- *czerwiec 2020 r., w wysokości 974.801,00 zł, która stanowiła zobowiązanie wymagane w okresie od 1 listopada do 10 grudnia 2020 r.*
- *lipiec 2020 r. w wysokości 500.000,00 zł, która stanowiła zobowiązanie wymagane w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 7 lutego 2021 r.,*
- *listopad 2020 r. w kwocie 974.801,00 zł, która stanowiła zobowiązanie wymagane w okresach: od 17 listopada 2020 r. do 6 grudnia 2020 r. i od 1 stycznia 2021 r. do 7 lutego 2021 r.,*
- *grudzień 2020 r. w kwocie 974.801,00 zł. która stanowiła zobowiązanie wymagane w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 7 lutego 2021 r.*

Miasto nie zostało obciążone odsetkami z powyższego tytułu. Kolejnymi Decyzjami Przewodniczącego Zarządu GZM, wydanymi już po upływie terminów płatności składek, zostały one: ponownie odroczone (w przypadku składki za czerwiec 2020 r.), rozłożone na raty (w przypadku składek za: lipiec, listopad i grudzień).

Pierwotne terminy płatności ww. składek zostały ustalone uchwałą Nr 249/2019 Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 14 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia projektu uchwały Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w sprawie budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na 2020 rok.

Jak wyjaśniono, powstanie powyższych zobowiązań wynikało z przedłużającego się terminu rozpatrywania przez GZM w Katowicach wniosków Miasta Świętochłowice w sprawie zmian terminów płatności, natomiast ze względu na trudną sytuację finansową, pomimo braku stosownej decyzji Zarządu GMZ, p. Sławomir Pośpiech – Zastępca Prezydenta Miasta Świętochłowice podjął ostateczną decyzję o wstrzymaniu zapłaty wskazanych powyżej składek.

Odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej jednostki, stosownie do art. 53 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, ponosił p. Daniel Beger – Prezydent Miasta Świętochłowice.

Nieprawidłowość w powyższym zakresie stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/46/4/18/19 z dnia 16 kwietnia 2019 r.

Wniosek nr 23

Zapewnić terminowe regulowanie zobowiązań Miasta Świętochłowice, mając na uwadze przepisy art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie księgowości:

- *W latach 2018-2021 zaniechano przeniesienia treści wszystkich ksiąg rachunkowych dla budżetu i dla Urzędu Miejskiego na informatyczny nośnik danych lub ich wydrukowania, zapewniając trwałość zapisu informacji, czym naruszono przepisy art. 13 ust. 6 w związku z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.). Księgi rachunkowe Urzędu Miejskiego oraz budżetu Miasta, przechowywane na dysku twardym, nie zapewniały trwałości zapisu informacji, gdyż z daty ich sporządzenia wynikało, że zostały zapisane we wrześniu 2022 r.:*
 - ✓ *w zakresie ksiąg rachunkowych budżetu: dziennik, księga główna, zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej i zestawienie obrotów i sald kont ksiąg pomocniczych za lata 2018-2021 były opatrzone datą ich sporządzenia od 8 do 12 września 2022 r.*
 - ✓ *w zakresie ksiąg Urzędu Miejskiego: księga główna, zestawienie obrotów i sald kont księgi głównej, zestawienie obrotów i sald kont ksiąg pomocniczych za 2018 r. oraz księgę główną za 2021 r. były opatrzone datą ich sporządzenia od 12 do 13 września 2022 r.*

Zadania w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych budżetu Miasta oraz Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach wykonywali pracownicy Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Wniosek nr 24

Zapewnić przeniesienie treści ksiąg rachunkowych dla budżetu i dla Urzędu na informatyczny nośnik danych lub ich wydrukowanie, zapewniając trwałość zapisu informacji, zgodnie z art. 13 ust. 6 w związku z art. 13 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.).

- W latach od 2018 r. do 2022 r. (do dnia zakończenia kontroli), zaniechano ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach zmian w stanie środków trwałych na koncie 011 „Środki trwałe” w grupie 0 „Grunty”. Naruszono tym art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania ww. konta określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1911 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło:

- ✓ nabycia przez Gminę prawa własności nieruchomości w drodze komunalizacji na mocy 17 decyzji Wojewody Śląskiego oraz umowy sprzedaży.

Dotyczyło to 23 działek o łącznej powierzchni 0,8900 ha nabytych po uprawomocnieniu się decyzji oraz na podstawie jednej umowy sprzedaży: w 2018 r. o wartości 1.288.901,56 zł, 2019 r. o wartości 79.090,00 zł, 2020 r. o wartości 17.850,00 zł, 2021 r. o wartości 81.840,00 zł i 2022 r. o wartości 72.738,07 zł

- ✓ zbycia przez Gminę nieruchomości na podstawie 4 umów sprzedaży, co dotyczyło nie wyksięgowania 4 działek o łącznej powierzchni 1,8132 ha z uwagi na to, iż działek tych z dniem ich nabycia nie ujęto w ewidencji konta 011 oraz 6 działek o łącznej wartości 2.644.693,00 zł.

W trakcie kontroli, Wydział Mienia Komunalnej sporządził i przekazał do Wydziału Finansowego dowody OT, stanowiące podstawę ujęcia w ewidencji konta 011 środków trwałych o łącznej wartości 1.540.419,63 zł oraz dowody LT stanowiące podstawę wyksięgowania z ewidencji konta 011 środków trwałych o łącznej wartości 2.644.693,00 zł.

Przyczyną powyższego było zaniechanie sporządzenia i przekazania dokumentów dotyczących obrotu środkami trwałymi przez komórkę merytoryczną do Wydziału Finansowego, tj. z naruszeniem zasad przekazywania dokumentów potwierdzających obrót majątkiem określonych w polityce rachunkowości wprowadzonej zarządzeniami Prezydenta Miasta Świętochłowice: Nr 658/2019 z dnia 31 października 2019 r. z późn. zm., Nr 481/2020 z dnia 29 czerwca 2020 r. z późn. zm. oraz Nr 268/2021 z dnia 31 maja 2021 r. z późn. zm.

Skutkiem powyższego w bilansie jednostki - Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach sporządzonym wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., 2019 r., 2020 r. i 2021 r. wykazano wartość środków trwałych w zaniżonej wysokości odpowiednio: w 2018 r. o 1.288.901,56 zł, w 2019 r. o 1.367.991,56 zł, w 2020 r. o 1.385.841,56 zł, w 2021 r. w zawyżonej wartości o 287.158,44 zł.

Pomimo braku ww. danych w księgach rachunkowych Urzędu, nie ujawniono różnic inwentaryzacyjnych pomiędzy stanem księgowym a faktycznym, w toku inwentaryzacji przeprowadzonej wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., 2019 r., 2020 r., 2021 r.

Powyższe świadczy o nieprawidłowo przeprowadzonej inwentaryzacji gruntów z naruszeniem art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395 z późn. zm.) oraz wymogów instrukcji inwentaryzacyjnej określonej w załączniku nr 11 do zarządzeń Prezydenta Miasta Świętochłowice: Nr 658/2019 z dnia 31 grudnia 2019 r., Nr 481/2020 z dnia 29 czerwca 2020 r. i Nr 268/2021 z dnia 31 maja 2021 r.

W inwentaryzacji aktywów i pasywów przeprowadzonej drogą porównania danych ewidencji księgowej z danymi wynikającymi z posiadanej dokumentacji dotyczącej środków trwałych według stanu na dzień

31 grudnia 2018 r., 2019 r., 2020 r. 2021 r. różnic nie stwierdzono w powyższym zakresie, co potwierdzały protokoły z dnia 15 stycznia 2019 r., 13 stycznia 2020 r., 14 stycznia 2021 r., 14 stycznia 2022 r. Weryfikacji zgodności ewidencji księgowej z dokumentami źródłowymi w zakresie gruntów dokonali Główny Specjalista w Wydziale Mienia Komunalnego i Naczelnik Wydziału Mienia Komunalnego.

Zadania w zakresie przekazywania dokumentacji źródłowej oraz sporządzania dowodów OT i LT dotyczącej nabywania i zbywania nieruchomości na rzecz Miasta Świętochłowice do Wydziału Finansowego należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Za prawidłowe przeprowadzenie inwentaryzacji gruntów drogą weryfikacji odpowiadał Naczelnik Wydziału Mienia Komunalnego.

Wniosek nr 25

Ująć w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach wszystkie operacje zmniejszenia oraz zwiększenia stanu składników majątkowych dotyczące zbycia oraz nabycia nieruchomości oraz zapewnić ich prezentacje w bilansie Urzędu, stosownie do art. 4 ust. 1 i 2 oraz art. 24 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.).

Wniosek nr 26

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach w zakresie:

- przekazywania informacji o zmianach w stanie środków trwałych w celu bieżącego ich ujmowania w księgach rachunkowych oraz prawidłowego sporządzania informacji o stanie mienia, stosownie do art. 4 ust 2, art. 20 ust. 1, art. 24 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz zasad funkcjonowania konta 011 określonych w załączniku Nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342),

- prawidłowego przeprowadzania inwentaryzacji gruntów w drodze weryfikacji, stosownie do art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.),

mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- Na dzień otwarcia ksiąg rachunkowych 2021 r. i 2022 r. na poszczególnych kontach Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach wykazano stany aktywów i pasywów w kwotach innych od występujących na dzień zamknięcia roku poprzedzającego, tj. 31 grudnia 2020 r. i 31 grudnia 2021 r. Było to niezgodne z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło kont Urzędu:

- w 2020 r.: 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych”, 225 „Rozrachunki z budżetami”, 245 „Wpływy do wyjaśnienia”, 800 „Fundusz jednostki”, 860 „Wynik finansowy”,

- w 2021 r.: 071 „Umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych”, 130 „Rachunek bieżący jednostki”, 800 „Fundusz jednostki”, 860 „Wynik finansowy”.

Zgodnie z wyjaśnieniami Głównego Księgowego Urzędu przyczyną powyższego były problemy związane z wprowadzeniem nowego programu finansowo-księgowego do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej urzędu należały do obowiązków pracowników Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Główny Księgowy Urzędu, któremu kierownik jednostki powierzył na piśmie zadania w zakresie rachunkowości

- W 2020 r. nieprawidłowo zamknięto konto księgi głównej 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”, ponieważ salda w bilansie zamknięcia stanowiły różnicę pomiędzy stroną Wn a stroną Ma czyli tzw. per saldum, czym naruszono art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 r., poz. 351 z późn. zm.) oraz zasady funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342).

Przyczyna ww. nieprawidłowości były uwarunkowania techniczne programu Eurobudżet przyjętego do stosowania w 2020 r. Od 2021 r. rozpoczęto pracę w nowym programie Rekord.

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej urzędu należały do obowiązków pracowników Wydziału Finansowego. Nadzór w tym zakresie sprawował Główny Księgowy Urzędu, któremu kierownik jednostki powierzył na piśmie zadania w zakresie rachunkowości.

Wniosek nr 27

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Finansowego w zakresie zamykania kont syntetycznych zgodnie z art. 5 ust. 1, art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz zasadami funkcjonowania kont określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

- W latach 2018-2022 (do dnia zakończenia kontroli), nie prowadzono pozabilansowej ewidencji nieruchomości wchodzących do zasobu Skarbu Państwa. Naruszono tym art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn. zm.), w związku z załącznikiem nr 10 do polityki rachunkowości Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach wprowadzonej zarządzeniami Prezydenta Miasta Świętochłowice: Nr 658/2019 z dnia 31 października 2019 r. z późn. zm., Nr 481/2020 z dnia 29 czerwca 2020 r. z późn. zm. i Nr 268/2021 z dnia 31 maja 2021 r. z późn. zm.

Przyczyną powyższej nieprawidłowości było zaniechanie przekazania z Wydziału Mienia Komunalnego do Wydziału Finansowego informacji o zmianach w stanie mienia Skarbu Państwa, celem ujęcia środków trwałych w pozabilansowej ewidencji księgowej.

W zakładowym planie kont Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach nie wprowadzono oraz nie ustalono zasad funkcjonowania pozabilansowego konta do operacji gospodarczych dotyczących ewidencji wartości nieruchomości wchodzących w skład zasobu Skarbu Państwa, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o rachunkowości.

Zadania związane z gospodarką nieruchomościami Skarbu Państwa należały do pracowników Wydziału Mienia Komunalnego. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik tego Wydziału.

Zadania w zakresie opracowania zakładowego planu kont należały do pracowników Wydziału Finansowego, zgodnie z regulaminem organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach. Nadzór w tym zakresie sprawował Naczelnik Wydziału Finansowego.

W myśl art. 10 ust. 2 ustawy o rachunkowości, kierownik jednostki ustala i aktualizuje m.in. zakładowy plan kont Urzędu.

Wniosek nr 28

Wprowadzić do zakładowego planu kont Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach pozabilansowe konto celem ewidencji wartości nieruchomości wchodzących w skład zasobu Skarbu Państwa oraz ująć w nim wartości tych nieruchomości, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt 3 lit a, art. 10 ust. 2 oraz art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r., poz. 217 z późn. zm.) oraz załącznika nr 10 do zarządzenia Nr 268/2021 Prezydenta Miasta Świętochłowice z dnia 31 maja 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Miejskiego w Świętochłowicach z późn. zm.

W zakresie sprawozdawczości:

- W 2021 r. w Urzędzie Miejskim w Świętochłowicach nieprawidłowo dokonano kontroli jednostkowych sprawozdań sporządzonych przez jednostkę budżetową Centrum Integracji Społecznych: Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych sporządzonego za III kw. 2021 r., Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego i Rb-28S z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego sporządzonych za okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia: 31 marca 2021 r., 30 czerwca 2021 r., 30 września 2021 r. Było to niezgodne z §10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396) oraz § 9 ust. 3-4 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 1564 z późn. zm.).

Wykazany w ww. sprawozdaniach Rb-N w pozycji N.3.2 „Depozyty na żądanie” stan środków pieniężnych nie wynikał z zapisów na kontach analitycznych prowadzonych w UM w Świętochłowicach dla ww. jednostki do konta 222 „Rozliczenie dochodów budżetowych” i konta 223 „Rozliczenie wydatków budżetowych”.

Różnica pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-N a stanem ewidencyjnym wynosiła:

	Wn- 222-308	Wn- 223-308	Dane N.3.2 (Spr. Rb-N)	Różnica (4 – (2+3))
1	2	3	4	5
31.03.2021	3.257,88	605.388,98		
Ogółem	608.646,86		609.225,99	579,13
30.06.2021	7.905,27	673.226,17		
Ogółem	681.131,44		683.477,41	2.345,97
30.09.2021	3.152,14	414.652,13		
Ogółem	417.804,27		397.034,31	-20.769,96

Zgodnie z wyjaśnieniami, powyższe rozbieżności wynikały z błędnie sporządzonych sprawozdań Rb-27S i Rb-28S, w których dane wykazane w zakresie wykonanych (odpowiednio) dochodów i wydatków ww. jednostki nie stanowiły rzeczywistych osiągniętych przez jednostkę dochodów i zrealizowanych wydatków, a ponadto z wykazania nieprawidłowych danych dotyczących stanu środków na rachunkach bankowych jednostki w sprawozdaniu Rb-N.

Zgodnie z wyjaśnieniami, w sprawozdaniach sporządzonych na dzień:

- 31 marca 2021 r.: Rb-27S wykazano zawyżoną kwotę wykonanych dochodów o 92,75 zł, Rb-28S wykazano zawyżoną kwotę wykonanych wydatków o 539,81 zł,
- 30 czerwca 2021 r.: Rb-27S wykazano zawyżoną kwotę wykonanych dochodów o 1.004,40 zł, Rb-28S wykazano zawyżoną kwotę wykonanych wydatków o 2,94 zł,
- 30 września 2021 r.: Rb-N (poz. N.3.2.) wykazano zawyżoną kwotę środków na rachunkach bankowych o 2.753,55 zł, Rb-27S wykazano zawyżoną kwotę wykonanych dochodów o 1.841,74 zł, Rb-28S wykazano zaniżoną kwotę wykonanych wydatków o 24.494,46 zł.

Powyższe skutkowało wykazaniem nieprawidłowych danych w sprawozdaniach zbiorczych.

Kontrola rachunkowa ww. jednostkowych sprawozdań należała do pracowników Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach. Nadzór w tym zakresie należał do Naczelnika tego Wydziału.

Zbiorcze sprawozdania:

- Rb-27S sporządzone za okres od 1 stycznia do: 30 czerwca 2021 r. i 30 września 2021 r. oraz Rb-28S sporządzone za okres od 1 stycznia do: 31 marca 2021 r., 30 czerwca 2021 r. i 30 września 2021 r. zostały podpisane przez p. Daniela Begera – Prezydenta Miasta Świętochłowice i p. Monikę Tetla – Skarbnika Miasta,
- Rb-27S sporządzone za okres od 1 stycznia do 31 marca 2021 r. (korekta nr 1) zostało podpisane przez p. Daniela Begera – Prezydenta Miasta Świętochłowice i Naczelnika Wydziału Finansowego,
- Rb-N sporządzone za III kw. 2021 r. zostało podpisane przez p. Daniela Begera – Prezydenta Miasta Świętochłowice i p. Monikę Tetla – Skarbnika Miasta.

Wniosek nr 29

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Wydziału Finansowego Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach w zakresie kontroli składanych sprawozdań przez jednostki organizacyjne Miasta Świętochłowice, stosownie do § 10 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 2396 z późn. zm.) oraz § 9 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie

sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 144), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

W zakresie rozliczeń z jednostką budżetową:

- *W latach 2020-2022 (do dnia kontroli), nieprawidłowo zorganizowano rozliczenia z jednostką organizacyjną działającą w formie jednostki budżetowej z naruszeniem przepisów art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 869 z późn. zm.). Powyższe dotyczyło rozliczeń z tytułu realizacji zadania obejmującego pielęgnację grobów żołnierzy i powstańców śląskich na cmentarzach znajdujących się na terenie Miasta Świętochłowice, realizowanego przez budżetową jednostkę organizacyjną Gminy Świętochłowice – Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach (dalej CIS w Świętochłowicach), które finansowano za pośrednictwem not obciążeniowych (w ramach planu finansowego Urzędu Miejskiego, a w latach 2020-2021 jednocześnie w ramach planu finansowego CIS) zamiast przekazania środków na realizację tego zadania bezpośrednio z budżetu Gminy.*

W latach 2020-2022 wydatki na realizację przedmiotowego zadania ujmowano w planie finansowym Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach w klasyfikacji 710-71035-4300 (cmentarze), przy czym w latach 2020-2021 te same wydatki ujmowano także w planie finansowym CIS w klasyfikacji 852-85232-4210.

W konsekwencji powyższego, wydatki z tytułu realizacji zadania dotyczącego pielęgnacji grobów żołnierzy i powstańców śląskich na cmentarzach znajdujących się na terenie Miasta Świętochłowice (poniesione w latach 2020-2021) wykazano w jednostkowych sprawozdaniach Rb-28S jednostki Urząd Miejski w Świętochłowicach i jednostkowych sprawozdaniach jednostki budżetowej CIS oraz dwukrotnie w rocznych sprawozdaniach zbiorczych Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych – w klasyfikacji 710-71035-4300 oraz (powtórnie) w klasyfikacji 852-85232-4210, i tak:

- ✓ *za okres od początku roku do 31 grudnia 2020 r. wykazano dwukrotnie kwotę 9.014,32 zł,*
- ✓ *za okres od początku roku do 31 grudnia 2021 r. wykazano dwukrotnie kwotę 17.500,00 zł.*

Zadania dotyczące pielęgnacji grobów żołnierzy i powstańców śląskich na cmentarzach znajdujących się na terenie Miasta Świętochłowice w latach 2020-2022 były realizowane na podstawie Porozumień Wewnętrznych zawartych pomiędzy Urzędem Miejskim w Świętochłowicach i CIS w Świętochłowicach. Porozumienia ze strony Urzędu Miejskiego podpisywali: Zastępcy Prezydenta Miasta i Naczelnik Wydziału Ekologii i Gospodarki Odpadami (do 31 grudnia 2021 r. – Biura Ekologii). Na podstawie tych porozumień CIS wystawiało noty księgowo dla Gminy Świętochłowice.

Uczestniczenie w tworzeniu projektu budżetu Miasta i planu finansowego Urzędu Miejskiego, opracowywanie planów pracy podległych komórek organizacyjnych oraz ich realizowanie należało do podstawowego zakresu działania Kierowników komórek organizacyjnych.

Zgodnie z art. 53 ust. 1 ww. ustawy o finansach publicznych, kierownik jednostki sektora finansów publicznych jest odpowiedzialny za całość gospodarki finansowej tej jednostki i stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.), za prawidłową gospodarkę finansową Miasta Świętochłowice odpowiada Prezydent Miasta Świętochłowice.

Wniosek nr 30

Zapewnić finansowanie zadania realizowanego przez Centrum Integracji Społecznej w Świętochłowicach (dotyczącego pielęgnacji grobów żołnierzy i powstańców śląskich na cmentarzach znajdujących się na terenie Miasta Świętochłowice) w sposób spełniający wymogi art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.), mając na uwadze art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r., poz. 40) oraz art. 53 ust. 1, a także art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych.

W zakresie budżetu obywatelskiego:

- *W 2018 r. zaniechano przeprowadzenia konsultacji społecznych w ramach budżetu obywatelskiego, w których wybrane zadania uwzględnione byłyby w budżecie Miasta Świętochłowice na 2019 r. Naruszono tym art. 5a ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 z późn. zm.). Przyczyną tego było nieprawidłowe przygotowanie projektu uchwały w sprawie ustalenia zasad i trybu wprowadzania Budżetu Obywatelskiego Miasta Świętochłowice, a następnie podjęcie go przez Radę Miejską w Świętochłowicach uchwałą Nr LVI/447/18 z dnia 18 października 2018 r., z naruszeniem art. 5a ust. 7 ustawy o samorządzie gminnym. W skutek tego, Wojewoda Śląski, rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 23 listopada 2018 r., stwierdził w całości nieważność tej uchwały.*

Zadania w zakresie przygotowania projektu ww. uchwały Rady Miejskiej w Świętochłowicach należały do p. Ewy Jakubowskiej – byłego Sekretarza Miasta Świętochłowice.

Od 2019 r. obowiązuje uchwała Nr XVIII/137/19 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie zasad budżetu obywatelskiego w Świętochłowicach, stanowiąca podstawę utworzenia budżetów obywatelskich realizowanych począwszy od 2020 r. a następnie uchwała Nr XL/332/21 Rady Miejskiej w Świętochłowicach z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie zasad budżetu obywatelskiego w Świętochłowicach

Wniosek nr 31

Przeprowadzać konsultacje społeczne w ramach budżetu obywatelskiego stosownie do art. 5a ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40).

W zakresie wydatków z tytułu wynagrodzeń:

- *W lutym 2021 r. naliczono i wypłacono dodatkowe wynagrodzenie roczne w wysokości 2.856,57 zł brutto (2.015,09 zł) pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku Rzecznika Prasowego Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach, który w 2020 r. nie przepracował wymaganych do otrzymania tego świadczenia 6 miesięcy w Urzędzie Miejskim w Świętochłowicach, co było niezgodne z przepisami art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1872). W okresie czerwiec - grudzień 2020 r. ww. pracownikowi udzielony został urlop bezpłatny, na czas wykonywania pracy w Zespole Opieki Zdrowotnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. Przedłożono ponadto podpisany na tę okoliczność ze strony Miasta Świętochłowice przez p. Daniela Begera – Prezydenta Miasta dokument z dnia 29 maja 2020 r. pn. „Porozumienie pracodawców w sprawie wykonywania pracy*

u innego pracodawcy”, zawarty pomiędzy Urzędem Miejskim w Świętochłowicach i ZOZ w Świętochłowicach Sp. z o.o.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami, zastosowano art. 174¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeksu pracy (Dz.U. z 2020 r. poz. 1320), który stanowi, iż za zgodą pracownika, wyrażoną na piśmie, pracodawca może udzielić pracownikowi urlopu bezpłatnego w celu wykonywania pracy u innego pracodawcy przez okres ustalony w zawartym w tej sprawie porozumieniu między pracodawcami. Okres udzielonego w tej formie urlopu bezpłatnego wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze u dotychczasowego pracodawcy.

Zauważyć jednakże należy, iż w treści przepisów szczególnych, dotyczących dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników jednostek sfery budżetowej, tj. art. 2 ust. 3 ustawy o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej, określony został katalog zamknięty okoliczności, w których spełnienie warunku 6 miesięcznego okresu zatrudnienia pracownika w ciągu roku, jako podstawy do nabycia uprawnienia do dodatkowego wynagrodzenia rocznego, nie jest wymagane. Do tych okoliczności nie należy udzielenie urlopu bezpłatnego w celu wykonywania pracy u innego pracodawcy przez okres ustalony w zawartym w tej sprawie porozumieniu między pracodawcami.

Listę płac w ww. zakresie z dnia 16 lutego 2021 r. zatwierdził do wypłaty p. Daniel Beger – Prezydent Miasta Świętochłowice. Przelewu środków dokonano w dniu 17 lutego 2021 r.

Wniosek nr 32

Ustalać prawo do dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników Urzędu Miejskiego w Świętochłowicach w sposób zgodny z art. 2 ust. i ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1872).

Wniosek nr 33

Podjąć działania mające na celu dobrowolny zwrot do budżetu Miasta Świętochłowice środków z tytułu nienależnie wypłaconego w dniu 17 lutego 2021 r. dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracownikowi Urzędu, a w przypadku braku dobrowolnego zwrotu – rozważyć wyegzekwowanie wpłaty od osoby odpowiedzialnej za przyznanie i wypłacenie dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla tego pracownika Urzędu, mając na uwadze zasady określone w przepisach działu piątego ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2022 r., poz. 1510 z późn. zm.).

W zakresie dodatków uzupełniających dla nauczycieli – art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

- W 2021 r. nieprawidłowo zweryfikowano wydatki poniesione w 2020 r. na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych i uwzględniono w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli na tym stopniu awansu zawodowego nagrodę w wysokości 5.000,00 zł przyznaną przez Śląskiego Kuratora Oświaty na mocy § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078), w związku z art. 49 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r., poz. 2215 z późn. zm.).

Było to niezgodne z pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 (stanowiącego wzór sprawozdania) do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1303).

Uwzględnienie w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych nagrody przyznanej przez Śląskiego Kuratora Oświaty spowodowało zawyżenie w sprawozdaniu z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli wydatków poniesionych na wynagrodzenia dla tych nauczycieli o kwotę 5.000,00 zł. W konsekwencji, w kolumnie 10 tego sprawozdania, winna być wskazana kwota różnicy 1.235.085,50 zł, a nie podana 1.240.085,50 zł.

Powyższe nie spowodowało zaistnienia okoliczności powodujących konieczność wypłaty dodatku uzupełniającego dla nauczycieli stopnia awansu zawodowego dyplomowani, gdyż osiągnięte wynagrodzenia (bez nagrody Śląskiego Kuratora Oświaty) tych nauczycieli nadal były na poziomie wyższym niż średnie wynagrodzenia określone w ustawie Karta Nauczyciela.

Analizę poniesionych w 2020 r. wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w tym dyplomowanych) zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Miasto Świętochłowice na prawach powiatu przeprowadzili oraz sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli za 2020 r. sporządzili pracownicy Miejskiego Zarządu Oświaty w Świętochłowicach. Organ prowadzący szkoły nie dokonywał dodatkowej weryfikacji składników wynagrodzeń nauczycieli.

Obowiązek przeprowadzenia analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli (w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela) spoczywa na organie prowadzącym szkołę, w myśl art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela.

Powyższe przekłada się na obowiązek weryfikowania przez organ prowadzący rodzajów składników wynagrodzeń w faktycznie poniesionych wydatkach na wynagrodzenia nauczycieli, stosownie do art. 68 ust. 1 w związku z art. 68 ust. 2 pkt 1 i pkt 3 ww. ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze art. 69 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 tej ustawy.

Wniosek nr 34

Sporządzić korektę sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez Miasto Świętochłowice na prawach powiatu za 2020 r. bez uwzględnienia w faktycznie poniesionych kosztach na wynagrodzenia nauczycieli dyplomowanych nagrody przyznanej nauczycielowi dyplomowanemu przez Śląskiego Kuratora Oświaty, mając na uwadze pouczenie zawarte w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1303), w związku z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli (Dz. U. Nr 131, poz. 1078 z późn. zm.).

Wniosek nr 35

Zapewnić prawidłowe przeprowadzenie analizy poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli, w szczególności w zakresie weryfikacji składników wynagrodzeń przyjmowanych do sporządzenia sprawozdania,

stosownie do art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r., poz. 1762 z późn. zm.) w związku z art. 30 ust. 1 tej ustawy oraz pouczeniem zawartym w punkcie 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 stycznia 2010 r. w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2020 r., poz. 1303), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1634 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r., poz. 1668), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wnosić do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej

Daniel Kołodziej Elektronicznie podpisany przez
Daniel Kołodziej
Data: 2023.01.23 14:47:13 +01'00'